

Przedmiotowe Zasady Oceniania dla klasy IV do programu nauczania „Jak to działa?”

Temat	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
ROZDZIAŁ I. BEZPIECIE W SZKOLE I NA DRODZE					
1. Bezpieczeństwo przede wszystkim	• wyjaśnia, jak zapobiegać wypadkom w szkole • wymienia zasady bezpiecznego używania narzędzi i urządzeń w pracowni technicznej	• przestrzega regulaminu pracowni technicznej • określa przebieg drogi ewakuacyjnej w szkole	• rozróżnia znaki bezpieczeństwa	• uzasadnia, dlaczego należy stosować się do regulaminu podczas przebywania w pracowni technicznej • planuje przebieg drogi ewakuacyjnej w szkole	• określa rozmieszczenie poszczególnych grup znaków bezpieczeństwa
2. Na drodze	• posługuje się terminami: droga, chodnik, droga rowerowa, jezdnia, torowisko, pas ruchu, autostrada, droga ekspresowa i ogólnodostępna, droga twarda i gruntowa	• nazywa części drogi • wymienia rodzaje znaków drogowych i opisuje ich kolor oraz kształt	• stosuje się do informacji przekazywanych przez znaki drogowe	• opisuje różne rodzaje dróg • wymienia zasady obowiązujące na poszczególnych rodzajach dróg	• wyjaśnia i uzasadnia, które znaki drogowe są szczególnie ważne dla pieszych
3. To takie proste! – Pan Stop	• właściwie organizuje miejsce pracy • wymienia kolejność działań (operacji technologicznych) • posługuje się narzędziami do obróbki papieru zgodnie z ich przeznaczeniem	• wykonuje pracę według przyjętych założeń • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy	• szacuje czas kolejnych działań (operacji technologicznych)	• wykonuje pracę w sposób twórczy	• formułuje ocenę gotowej pracy
4. Piechotą po mieście	• posługuje się terminami: przejście dla pieszych, sygnalizator	• opisuje sposób przechodzenia przez jezdnię na przejściach dla pieszych • wskazuje sytuacje z sygnalizacją świetlną i bez niej	• przedstawia zasadę działania sygnalizatorów na przejściach dla pieszych • wskazuje sytuacje zagrażające bezpieczeństwu pieszemu na przejściu dla pieszych	• formułuje reguły bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię	• ocenia bezpieczeństwo pieszego w różnych sytuacjach

5. Pieszy poza miastem	• posługuje się terminami: obszar zabudowany i niezabudowany • określa sposób poruszania się po drogach w obszarze niezabudowanym	• uzasadnia konieczność noszenia odblasków • wskazuje, na jakich częściach ubrania pieszego należy umieścić odblaski, aby był on widoczny po zmroku na drodze	• projektuje element odblaskowy przypinany do plecaka	• wskazuje różnice między drogą w obszarze zabudowanym i niezabudowanym • ocenia, z jakimi zagrożeniami na drodze mogą się zetknąć piesi w obszarze niezabudowanym	• analizuje, jak noszenie odblasków wpływa na widoczność pieszych na drodze • wykazuje się kreatywnością, projektując element odblaskowy
6. Wypadki na drogach	• podaje najczęstsze przyczyny wypadków powodowanych przez pieszych • ustala, jak należy zachować się w określonych sytuacjach na drodze, aby nie doszło do wypadku	• określa, jak bezpiecznie przejść przez tory kolejowe z zaporami i bez zapór oraz przez torowisko tramwajowe z sygnalizacją świetlną i bez niej	• wymienia numery telefonów alarmowych • przedstawia, jak prawidłowo wezwać służby ratownicze na miejsce wypadku • zakłada opatrunek na skaleczenie	• formułuje reguły bezpiecznego zachowania się pieszych na drodze i w jej pobliżu • omawia zasady przechodzenia przez tory kolejowe z zaporami i bez zapór oraz przez torowisko tramwajowe z sygnalizacją świetlną i bez niej	• wskazuje, jak należy zachować się na miejscu wypadku • usztywnia złamaną kończynę

ROZDZIAŁ II. ROWERZYSTA NA DRODZE

1. Rowerem w świat	• określa, jakie znaczenie dla środowiska ma poruszanie się rowerem	• rozróżnia typy rowerów • wymienia warunki niezbędne do zdobycia karty rowerowej	• opisuje właściwy sposób poruszania się rowerem	• prezentuje argumenty zwolenników jazdy rowerem	• omawia właściwości poszczególnych typów roweru
2. Rowerowy elementarz	• wymienia układy w rowerze • nazywa części wchodzące w skład poszczególnych układów	• omawia zastosowanie przerzutek • wylicza elementy obowiązkowego wyposażenia roweru	• określa, co należy do dodatkowego wyposażenia pojazdu	• wyjaśnia zasady działania i funkcjonowania poszczególnych układów w rowerze	• przedstawia sposób działania przerzutek
3. Aby rower służył dłużej...	• opisuje, w jaki sposób należy przygotować rower do jazdy	• sprawdza, czy dętka jest poprawnie napompowana i szczelna • wyjaśnia, jak załatać dziurawą dętkę	• przeprowadza konserwację roweru	• omawia sposoby konserwacji poszczególnych elementów roweru • odnajduje w różnych źródłach informacje na temat	• określa, od czego zależy częstotliwość przeprowadzania konserwacji roweru

				naprawy najczęstszych usterek w rowerze	
4. Bezpieczna droga ze znakami	• prawidłowo posługuje się terminami: znaki drogowe pionowe (ostrzegawcze, zakazu, nakazu, informacyjne) i poziome	• rozróżnia poszczególne rodzaje znaków drogowych i podaje ich cechy charakterystyczne	• tłumaczy znaczenie wybranych znaków drogowych • wskazuje odpowiedniki znaków poziomych wśród znaków pionowych	• podaje przykłady znaków drogowych z każdej grupy	• wyjaśnia, o czym informują określone znaki i stosuje się do nich • tłumaczy znaczenie poziomych znaków drogowych
5. Takie to proste! – Drogowe koło fortuny	• właściwie organizuje miejsce pracy • wymienia kolejność działań (operacji technologicznych) • prawidłowo posługuje się narzędziami do obróbki papieru	• wykonuje pracę zgodnie z założeniami • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy	• szacuje czas kolejnych działań (operacji technologicznych)	• posługuje się narzędziami z zachowaniem zasad bezpieczeństwa	• wykonuje pracę w sposób twórczy • formułuje ocenę gotowej pracy
6. Którędy bezpieczniej?	• określa, jak jest oznaczona droga dla rowerów i kto ma prawo się po niej poruszać	• wymienia sytuacje, w których rowerzysta może korzystać z chodnika i jezdni	• opisuje, w jaki sposób powinni zachować się uczestnicy ruchu w określonych sytuacjach na drodze	• wyjaśnia zasady pierwszeństwa obowiązujące na drogach dla rowerów i przejazdach dla rowerów • omawia sposób poruszania się rowerzysty po chodniku i jezdni	• wymienia zasady obowiązujące rowerzystów, gdy przemieszczają się oni w kolumnie rowerowej
7. Manewry na drodze	• prawidłowo posługuje się terminami: włączanie się do ruchu, skręcanie, wymijanie, omijanie, wyprzedzanie, zawracanie	• wymienia kolejne czynności rowerzysty włączającego się do ruchu	• omawia właściwy sposób wykonywania skrętu w lewo oraz w prawo na skrzyżowaniu na jezdni jedno- i dwukierunkowej • wykonuje manewry wymijania, omijania, wyprzedzania i zawracania	• wyjaśnia konieczność zachowania bezpieczeństwa podczas wykonywania manewrów na drodze • określa, kiedy uczestnik ruchu jest włączającym się do ruchu • omawia właściwy sposób wykonania manewrów wymijania, omijania, wyprzedzania i zawracania	• wymienia miejsca i sytuacje, w których obowiązuje zakaz wyprzedzania i zawracania

8. Rowerem przez skrzyżowanie	• posługuje się terminami: pojazd uprzywilejowany skrzyżowanie równorzędne, skrzyżowanie z drogą z pierwszeństwem przejazdu, skrzyżowanie o ruchu kierowanym sygnalizacją świetlną, skrzyżowanie o ruchu okrężnym	• określa, w jaki sposób kierowany jest ruch na skrzyżowaniu • odczytuje gesty osoby kierującej ruchem • podaje zasady pierwszeństwa przejazdu na różnych skrzyżowaniach	• przedstawia kolejność przejazdu poszczególnych pojazdów przez skrzyżowania różnego typu	• wyjaśnia znaczenie poszczególnych gestów osoby kierującej ruchem • określa, które pojazdy nazywa się uprzywilejowanymi	• przedstawia hierarchię poleceń i sygnałów spotykanych na skrzyżowaniach • wymienia, kto może kierować ruchem • stosuje w praktyce zasady obowiązujące na różnych skrzyżowaniach
9. To takie proste! – Makieta skrzyżowania	• właściwie organizuje miejsce pracy • wymienia kolejność działań (operacji technologicznych)	• prawidłowo posługuje się narzędziami do obróbki papieru • wykonuje pracę zgodnie z założeniami	• dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy • szacuje czas kolejnych działań (operacji technologicznych)	• posługuje się narzędziami z zachowaniem zasad bezpieczeństwa	• wykonuje pracę w sposób twórczy • formułuje ocenę gotowej pracy
10. Bezpieczeństwo rowerzysty	• wymienia zasady zapewniające bezpieczeństwo na drodze • wyjaśnia, na czym polega zasada ograniczonego zaufania	• przedstawia czynności niedozwolone dla rowerzystów • wymienia najczęstsze przyczyny wypadków z udziałem rowerzystów	• podaje nazwy elementów wyposażenia rowerzysty, zwiększających jego bezpieczeństwo na drodze	• opisuje sposób zachowania rowerzysty w określonych sytuacjach drogowych • wypowiada się na temat zasady ograniczonego zaufania	• uzasadnia konieczność używania elementów zwiększających bezpieczeństwo rowerzysty na drodze
ROZDZIAŁ III. ABC EKOLOGII I PODRÓŻOWANIA					
1. Jak dbać o Ziemię?	- wyjaśnia terminy: recykling, segregacja odpadów, surowce organiczne, surowce wtórne - omawia, w jaki sposób każdy człowiek może przyczynić się do dbania o środowisko naturalne i racjonalnie gospodarować materiałami	-określa rolę segregacji odpadów -prawidłowo segreguje odpady	- wyjaśnia, jak postępować z wytworami techniki, szczególnie zużytymi	- wyjaśnia znaczenie symboli ekologicznych stosowanych na opakowaniach produktów	- planuje działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów powstających w domu -omawia sposoby zagospodarowania odpadów
2. W podróży	• posługuje się terminami:	• wyjaśnia znaczenie	• czyta ze zrozumieniem	• formułuje zasady właściwego	• wyznacza trasę wycieczki

	środki komunikacji publicznej, piktogram, rozkład jazdy • podaje przykłady właściwego zachowania w środkach komunikacji miejskiej	piktogramów	rozkład jazdy • wybiera na podstawie rozkładu jazdy najdogodniejsze połączenie między miejscowościami	zachowania się w środkach komunikacji miejskiej • wyjaśnia, dlaczego piktogramy są uniwersalne • odnajduje w rozkładzie jazdy dogodne połączenie z przesiadką	i prowadzi ją przez dwie lub więcej miejscowości • wybiera dogodne połączenie środkami komunikacji publicznej • projektuje piktogram, wykazując się pomysłowością
3. Pieszka wycieczka	• wyznacza trasę pieszej wycieczki • wykonuje przewodnik turystyczny po swojej okolicy z uwzględnieniem atrakcji turystycznych	• pakuje plecak samodzielnie i w racjonalny sposób • odczytuje informacje przekazywane przez znaki spotykane na terenie kąpieliska	• planuje cel wycieczki i dobiera odpowiedni środek transportu, korzystając z rozkładu jazdy • projektuje własny piktogram na podstawie gotowych wzorów	• planuje trasę wycieczki, uwzględniając atrakcje turystyczne • podaje w przewodniku informacje o każdym z miejsc wartych odwiedzenia w najbliższej okolicy	• objaśnia oznaczenia szlaków turystycznych • określa, jakie zagrożenia niesie ze sobą korzystanie z niestrzeżonych kąpielisk
4. To takie proste! Pamiątkowy album	-potrafi planować pracę i kolejność czynności technologicznych - prawidłowo organizuje miejsce pracy	- wymienia kolejność działań i szacuje czas ich trwania - wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty	- dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy -przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy	-samodzielnie wykonuje zaplanowany wytwór techniczny -przewiduje skutki działania technicznego	-właściwie dobiera narzędzia do obróbki papieru - formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy